

DOOR GASTCOLUMNIST: **BOB HOFMAN**

← Een wereldwijd proefwerk en 'afkijken verplicht'! →

November 2010 Toronto, Canada

In een levendige discussie met prof. Steve Joordens in Toronto leg ik uit hoe leerlingen uit het speciaal en regulier onderwijs in Nederland en Suriname samen werken en leren. Wat een schril contrast met zijn enorme collegezaal gevuld met 1200 eerstejaars psychologie studenten die aan het eind van elk semester 100% multiple choice getoetst worden. De discussie verdiept zich, want we vinden het beiden belangrijk om glashelder aan te kunnen tonen hoe en wat iedere leerling leert; wat de opbrengst van het leren is, waar kansen en belemmeringen in de toekomst liggen. De visie op onderwijs, dat waar de school voor staat en samen wil bereiken geeft vorm en inhoud aan het leren. Uitgebreid onderzoek aan de Universiteit van Toronto toont aan dat peer learning en peer assessment leidt tot verdiepend en reflecterend leren en dat leerlingen hun kritisch en metacognitief denken beter ontwikkelen. En onze overbelaste docenten maar blijven toetsen denk ik dan... Ik zie wel kansen, maar hoe kanteel je het leren zo dat het leerproces inzichtelijker wordt en dat de docent en leerling beiden het beste uit zichzelf halen?

Oktober 2012, Vaanta, Finland

Met tien docenten van het Noordik uit Almelo op pad. Samen trekken we de conclusie dat er drie kernwoorden passen bij het Finse succes: vakmanschap, verbinden en vertrouwen. Onder de indruk van Principal Jari die uitlegt hoe het curriculum van zijn 'bovenbouw' geheel is opgebouwd uit courses; waarbij er in vergelijking met Nederland voor leerlingen echt iets te kiezen valt en er structureel 60% minder tijd aan toetsen besteed wordt. Er is dus voor de docent wel degelijk veel tijdwinst te behalen; maar hoe kanteel je het leren zo dat het leerproces inzichtelijker wordt en dat de docent en leerling beiden het beste uit zichzelf halen?

Februari 2013, Kaohsiung, Taiwan

Na een lange dag vol samenwerkend leren op de Kaohsiung Girls Senior Highschool, zit ik te genieten van een traditionele Taiwanese 'Hot Pot'. Een volle ronde tafel met gasten rondom, druk gepraat en gelach en samen kieperen we van alles in die 'Hot Pot'; koolbladeren, garnalen, tofu, paarse visballetjes... echt internationaal samenwerkend dineren! Naast me zit een lecturer van de Universiteit van Kaohsiung, van de medische faculteit. Hij vraagt wat ik in Taiwan doe en begint vrijwel direct een verhaal hoe hij voor de chirurgie studenten een nieuw soort assessment ontworpen heeft: "We prepareren een koeienhart met een verborgen defecte hartklep. Met behulp van een via internet bestuurbare operatiebot zijn de medische studenten uit Kaohsiung verbonden met studenten uit Taipei. Op basis van de waarnemingen en vragen uit Taipei maken de studenten in Kaohsiung hun analyse en voeren direct de operatiehandelingen uit. Voor deze essentiële chirurgische vaardigheden, besluiten en handelen onder druk, heeft toetsen achteraf geen zin. Het assessment zit in het leren verweven". En opnieuw valt er een kwartje en weer komt dezelfde vraag: hoe kanteel je het leren zo dat het leerproces inzichtelijker wordt en dat de docent en leerling beiden het beste uit zichzelf halen?

July 2013, Doha Qatar

Samen met 2 docenten en 2 leerlingen van het Corlaer College uit Nijkerk

nemen we deel we de iEARN wereldconferentie in Qatar. Uit meer dan 50 landen stromen de projectideeën van honderden enthousiaste onderwijzers bijeen. Veel luisteren, kansen zien voor Nederlandse scholen en samen vormgeven aan het onderwijs van morgen. Ik luister naar Yoko uit Japan die vertelt hoe zij de link legt tussen Anne Frank en het Machinto project dat de gevolgen van de atoombom om Hiroshima verankert. Digital story telling kan niet zonder ict! Daarna volgt Lisa uit New Brunswick, Canada, die vertelt hoe nu 8 jaar later het WO2 en veteranenproject 'Echoes from the Past, Poems for the future' nog steeds leeft. Samen met docent Maurits Kamman van het Canisius uit Almelo werkten en leerden ruim 200 leerlingen uit Nederland en Canada voor 10 weken samen in een Learning Circle. Ze gebruikten ict om via Web conferences [Skype] met veteranen contact te hebben. Zo leerden ze van en met elkaar.

En dan is het mijn beurt om met Lisa, Yoko, Eliane en nog twintig andere deelnemers het nieuwe 2013 - 2014 Lot project van Herman van Veen te delen; zeker zes Learning Circles met een focus op kinderrechten: het recht om veilig, beschermd en gezond als kind te mogen opgroeien. Burgerrechten, waaraan iedere school volgens het Nederlandse curriculum aandacht moet besteden. Maar hoe? Ter plekke vloeiende plannen ineen en ontwerpen we samen het onderwijs van morgen. Je gebruikt een vreemde taal als voertuig en ict om te communiceren en samen te leren. En tegelijkertijd is er aandacht voor onderwerpen die de loop van onze geschiedenis veranderden als Anne Frank, Hiroshima, WOII, Veteranen, Syrië en 'onze eigen' 4 en 5 mei. Voor honderden leerlingen uit Syrië, Libanon, Japan, Canada, Suriname en Nederland ontwerpen we met de docenten en leerkrachten prachtig onderwijs. En weer faciliteert ict elke stap in dat leren!

En dan.... Gaan we dan aan het einde van die samenwerking in de laatste proefwerkweek al dat 'samen' weer vergeten? Gaan we dan elke leerling weer individueel aan een tafeltje met een proefwerkblaadje of een individuele toets op de pc zetten? En bevlogen docenten uren laten surveilleren en dagen nakijken? Om vervolgens te zien dat de leerling even naar de correctie kijkt en zegt 'oh een 8, fijn' of 'oh een 4.. eikel'?

Dat is een gemiste kans en daar ligt mijn droom; we maken afkijken gewoon verplicht!

Samen met de docenten en leerkrachten die in het project participeren nadenken hoe het anders kan. Internationaal samenwerken en leren houdt toch niet op als het toetsen begint! Dus gaan we ict gebruiken om met alle betrokken docenten een opdracht met ingeweven toetsing te ontwerpen: 'peer learning based assessment'. Daarna maken alle leerlingen uit al die landen gezamenlijk één wereldwijd proefwerk; een echt global assessment. Op basis van peer learning maken ze hun eigen werk, reflecteren op het werk van minstens drie leerlingen [uit een ander land], geven als medeleerling positieve en opbouwende feedback en ontvangen feedback van hun medeleerlingen terug. Wat vinden ze goed in jouw werk van de ander en wat zou er nog beter kunnen? Daarna mag elke leerling zijn eigen werk op basis van die feedback verbeteren en beoordelen. Waar wachten we nog op?! ■